

Ekonomikos apžvalga: Lietuva

„Swedbank“ makroekonomikos apžvalga

2010 m. rugsėjo mėn.

Pasiekėme ramesnius vandenius – tačiau horizonte laukia priešiniai vėjai

Turinys:

Pasaulio ekonomikos apžvalga: „krizė dar nesibaigė“ 2

Santrauka: Ekonomika atsigauna – metas paspartinti reformų procesą! 4

Lietuva: pirmieji žingsniai ilgu ir vingiuotu atsigavimo keliu 6

„Swedbank Economic Outlook“ leidinyje lietuvių kalba trumpai pristatomos pasaulio, Švedijos, Latvijos ir Estijos ekonomikų perspektyvos ir didžiausias dėmesys skiriamas Lietuvai. Plačiau apie kitas šalis prašome skaityti leidinyje anglų kalba.

Pasaulis:

- Pasaulio ekonomikos prognozės šiems metams tapo optimistiškesnės dėl spartesnių Vokietijos, Japonijos ir besivystančių rinkų augimo tempų. Pasaulio ekonomika 2010 m. turėtų išaugti 4,4%.
- Po spartaus šių metų ekonomikos atsigavimo, kuriam reikšmingos įtakos turėjo atsargų padidėjimas, išsivysčiusių rinkų ekonomikų atsigavimas nuslops dėl tebesitęsiančio išsiskolinimų mažinimo privačiame sektoriuje ir fiskalinės politikos griežtinimo. 2011 m. pasaulio ekonomikos augimas sulėtės iki 3,6%, o 2012 m., turėtų nežymiai paspartėti iki 3,8%.

Lietuva:

- Šiomet ekonomika sparčiai atsigavo dėka eksporto ir atsargų pokyčių. Tačiau vidaus paklausa kol kas išlieka silpna.
- Dėl spartesnio išorinės paklausos atsigavimo, ekonomikos augimo prognozės šiems metams tapo optimistiškesnės – manome, kad ekonomika paaugs 0,5%. 2011 m. ekonomika išaugs 3% dėl eksporto augimo bei tolygaus vidaus paklausos atsigavimo.

Latvija:

- Ekonomikos augimas pirmoje šių metų pusėje buvo spartesnis nei tikėjomės dėl atsargų padidėjimo, eksporto augimo, bei namų ūkių vartojimo stabilizavimosi, antrajame ketvirtyje atsigavus užimtumui ir atlyginimams.
- Mūsų prognozės šiems metams pagerėjo, tačiau ekonomikos atsigavimas išlieka netolygus ir pažeidžiamas. Ekonomikos augimas 2011 ir 2012 metais priklausys nuo struktūrinių reformų (kokios jos bus turėtų paaiškėti po parlamento rinkimų įvyksiančių spalio 2d).

Estija:

- Atsigaunantis eksportas skatina ekonomikos augimą, o taip pat ES fondų finansuojamas investicijas į infrastruktūrą, bei įmonių investicijas į mašinas ir įrengimus. Tačiau namų ūkiai išlieka atsargūs dėl aukšto nedarbo lygio bei nedidelių atlyginimų. Prognozuojame, ekonomika išaugs 2,2% šiais metais, ir 4,5% 2011 ir 2012 metais.
- Euro įvedimas ateinančiais metais ne tik sumažins šalies riziką, bet ir pagerins verslo sąlygas vidutiniu laiku. Fiskalinė padėtis išlieka gera – prognozuojame nedidelį ir mažėjantį valstybės biudžeto deficitą. Nepakankama pasiūla darbo rinkoje gali paskatinti kainų augimą.

Švedija:

- Ekonomika šiais metais sparčiai atsigavo dėl išaugusių eksporto apimčių ir valstybės sektoriaus išlaidų, bei atsargų padidėjimo. Po parlamento rinkimų Švedijoje gali tekti formuoti mažumos vyriausybę. Nors ekonominė situacija vidutiniu laiku išlieka stabili, ekonominės politikos įgyvendinimas gali būti sudėtingas.
- Šių metų ekonomikos prognozės yra optimistiškesnės – manome, kad 2010 m. BVP išaugs 4%. Išorinės paklausos atsigavimui sulėtėjus, 2011 ir 2012 m. Švedijos ekonomikos augimo tempas taip pat nebus toks spartus.

Pasaulio ekonomikos apžvalga: „krizė dar nesibaigė“

Šalių BVP prognozės 2010-2012 m.

	Rugsėjo mėn. prognozės				Balandžio mėn. prognozės		
	2009	2010p	2011p	2012p	2010p	2011p	2012p
JAV	-2,6	2,8	2,2	2,5	2,8	2,2	2,5
Euro zona	-4,1	1,4	1,1	1,6	0,9	1,3	1,9
Vokietija	-4,7	3,0	1,4	1,7	1,3	1,5	2,0
Prancūzija	-2,6	1,3	1,5	1,7	1,5	1,8	2,2
Italija	-5,0	0,5	0,9	1,3	0,6	1,0	1,5
Ispanija	-3,7	-0,7	0,5	1,6	-0,5	0,7	1,7
Didžioji Britanija	-4,9	1,1	1,6	1,9	1,1	1,6	2,2
Japonija	-5,2	3,2	1,4	1,5	2,0	1,4	1,5
Kinija	8,9	9,8	8,5	8,1	9,5	8,8	8,0
Indija	5,7	8,0	7,5	7,8	7,5	7,8	8,0
Brazilija	-0,2	7,2	5,0	5,0	4,7	4,5	5,7
Rusija	-7,9	4,3	4,5	5,0	4,3	4,5	5,0
Pasaulis (PPP)	-0,7	4,4	3,6	3,8	4,0	3,7	3,9
Pasaulis (US\$)	-2,0	3,5	2,8	3,1	3,1	2,9	3,2

Šaltinis: Šalių statistikos departamentai ir Swedbank prognozės

Nors pasaulio ekonomika toliau atsigauja išsivysčiusioms valstybėms pamažu stiprėjant, o besivystančioms rinkoms augant sparčiau, nemažai neaiškumų išlieka dėl tolimesnės ekonomikos plėtros. Finansų rinkas šiek tiek nuramino liepos mėn. atlikto Europos bankų testavimo nepalankiausioms sąlygomis rezultatai ir teigiami Vokietijos ekonomikos augimo rodikliai antrajame šių metų ketvirtyje. Tuo pačiu metu vadinamųjų PIIGS valstybių (Portugalijos, Airijos, Italijos, Graikijos ir Ispanijos) palūkanų normų rizika išaugo, o palūkanų normų skirtumai pakilo iki anksčiau buvusių aukštų lygių. JAV ekonomikos augimas taip pat lėtėja, silpnėjant pagalbos priemonių ir atsargų pasikeitimų poveikiui.

Palyginti su praėjusiais metais, pasaulio ekonomikos sąlygos pagerėjo, tačiau ekonomikos krizė dar toli gražu nesibaigė, nes privataus ir valstybės sektoriaus įsiskolinimo mažinimas, biudžeto konsolidavimas, silpnos darbo ir nekilnojamojo turto rinkos toliau stabdo atsigavimą išsivysčiusiose rinkose. Didžiausią riziką ekonomikos augimui kelia valdžios sektoriaus skolos problemos kai kuriose Europos valstybėse ir jų poveikis bankiniam sektoriui, bei defliacija Japonijoje, JAV ir Europoje. Jeigu besivystančios ekonomikos nesivystytų pagal „švelnaus nusileidimo scenarijų“, pasaulio ekonomikos augimo perspektyvos pablogėtų, nes daugelio į eksportą

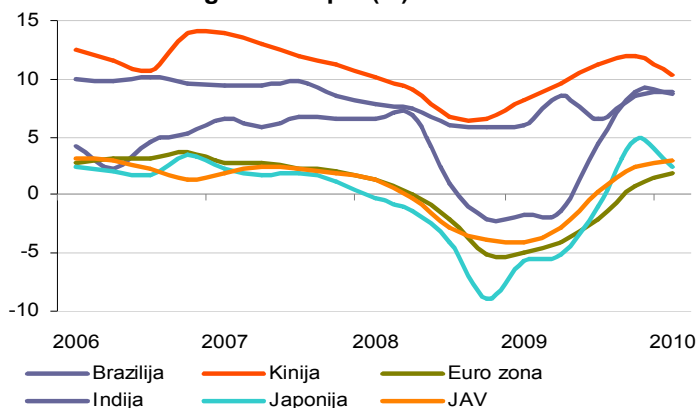
orientuotų išsivysčiusių valstybių augimą kol kas skatina spartūs Azijos, Lotynų Amerikos ir Viduriniųjų Rytų šalių augimo tempai. Mūsų neigiami pasaulio ekonomikos augimo scenarijai numato „dvigubą dugną“ (angl. „double dip“) arba vadinamąjį japonišką pasaulio ekonomikos augimą išsivysčiusiose valstybėse, t. y., kartu su menku ekonomikos augimu numatoma ir defliacija. Šie scenarijai laikomi mažiau tikėtiniais – jų tikimybė atitinkamai yra 10% ir 25%.

Numatome dar vieną teigiamą ekonomikos augimo scenarijų, kurio tikimybė siekia 15%. Šio scenarijaus pagrindas – sparčiau atsigaujančios investicijos privačiame

sektoriuje. Jeigu pasitikėjimas sustiprės, bendrovių ir bankų likvidumas bus panaudotas paklausai didinti ir darbo rinkoms stiprinti. Pagal šį scenarijų taip pat numatomas spartesnis kainų augimas, dėl kurio atsiranda infliacijos rizika vidutinės trukmės laikotarpiu.

Pagal pagrindinį pasaulio ekonomikos augimo scenarijų, kurio tikimybė – 50%, prognozuojame nedidelį augimą, kurio tempas 2011 m. bus ypač lėtas, o 2012 m. po truputį spartės. Ekonomikos augimą stabdys sumažėjusios skatinimo priemonės ir griežtesnė fiskalinė politika. Pagerinome šių metų ekonomikos augimo prognozes: manome, kad BVP augimas sieks 4,4%

Metiniai BVP augimo tempai (%)



Šaltinis: Nacionalinės statistikos

(balandžio mėn. prognozavome 4%). Po nuosmukio pasaulio ekonomikos augimas atsigavo sparčiau, nei buvo tikėtasi. 2011 m. augimas sulėtės iki 3,6%, o 2012 m. bus spartesnis ir sieks 3,8% t. y. 2011 m. ir 2012 m. prognozuojame 0,1 procentiniu punktu lėtesnį, nei ankstesnėje prognozėje, ekonomikos augimą.

Valdžia šiuo metu susiduria su dideliu neapibrėžtumu ir turi mažiau ekonominių alternatyvų. Jeigu ekonomika augs nedideliais tempais arba mažės, prireiks skatinimo priemonių, todėl palūkanų normų didinimo teks ilgiau palaukti. Kiekybinio palengvinimo (angl. "quantitative easing") priemonės taip pat reiktų padidinti. Be to, fiskalinį sugriežtinimą didžiosiose valstybėse (Vokietijoje, Japonijoje ir JAV) šiuo atveju taip pat reikės atidėti. Jeigu ekonomika atsigaus taip, kaip buvo prognozuota, bei sumažės naujos recesijos ir (arba) defliacijos rizika, pinigų politika turėtų galimybių tapti mažiau laisvesnė sparčiau vykstant biudžeto konsolidavimui. Pagal mūsų pagrindinį scenarijų JAV Federalinių rezervų bankas ir Anglijos bankas bazinės palūkanų normas pradės didinti 2011 m. pabaigoje, Europos centrinis bankas – apie 2012 m., o Japonijos bankas bazinių palūkanų normų nekeis visą prognozuojamąjį laikotarpį. Ilgalaikės obligacijų palūkanų normos turėtų išlikti

žemos ir pradės po truputį kilti tik lėtai didėjant ekonomikos augimo tempams ir infliacijai.

Manome, kad JAV dolerio kursas euro ir jenos atžvilgiu kils dėl spartesnio JAV ekonomikos augimo ir ankstesnio bazinių palūkanų normų didinimo. Šiais metais išsilaikys aukštesnis jenos kursas, nes centriniai ir kiti bankai diversifikuoja valiutų portfelius, tačiau pamažu stiprėjantis pasitikėjimas JAV doleriu sumažins jenos kursą. Nors birželio mėn. Kinijos valdžia padarė juanio kursą lankstesnį, rugpjūčio mėn. valiutos kursas JAV dolerio atžvilgiu krito, susilpnėjus eurai, tačiau numatome tolesnį laipsnišką juanio kurso kilimą JAV dolerio atžvilgiu prognozuojamąjį laikotarpį.

Naftos kaina kyla atsigauant pasaulio ekonomikai, tačiau lėčiau nei praėjusiais metais ekonomikai tik pradėjus atsigauti. Vidutinė naftos kaina 2010 m. turėtų pasiekti 78,5 USD už barelį (pavasari prognozavome 75 USD), 2011 m. – 82 USD, o 2012 m. – 90 USD. Toliau kyla ir metalo kainos, tik šiek tiek lėčiau nei 2009 metais. Prognozuojame ir maisto kainų augimą; pavyzdžiui, kviečių kainų augimui turėjo poveikį gaisrai Rusijoje, nors šiuo metu atsargų situacija yra daug geresnė nei 2008 m., kai jos buvo visiškai sumažėjusios.

Mūsų pagrindinis lėto pasaulio ekonomikos augimo scenarijus yra gan optimistiškas, ypač atsižvelgiant į laukiančius iššūkius. Vidutinės trukmės laikotarpio prognozė išsivysčiusioms valstybėms yra prastesnė, nes privataus skolinimosi ir valstybių skolos mažinimas turės neigiamą poveikį ekonomikų augimui dar daugelį metų. Be to, demografiniai veiksniai ir didėjančios socialinės išlaidos didins fiskalinę ir ekonominę riziką. Skolos situacija pagerėjo daugelyje besivystančių valstybių, įskaitant Aziją, Lotynų Ameriką, Rytų ir Vidurio Europą, o tai reiškia spartesnę išsivysčiusių ir besivystančių valstybių konvergenciją per ateinančius metus. Struktūrinės reformos yra būtinos išsivysčiusioms valstybėms, ypač Europos, o taip pat JAV ir Japonijai, nes spartesnis ekonomikos augimas ypač pagelbėtų išsiskolinimo mažinimo procesui. Todėl pagrindinis dėmesys turėtų būti nukreiptas į priemones, kurios gali skatinti produktyvumo didėjimą ir darbo rinkos atsigavimą. Europos Sąjungai reikia tobulinti bendrosios rinkos funkcionavimą, ypač (ir ne tik) paslaugų sektoriuje. Labiau skatinti inovacijas ir verslumą niekada nebuvo taip svarbu, kaip šiuo metu!

Palūkanų normų ir valiutų kursų prognozės

	Faktas	Prognozės				
	2010-09-20	2010-12-31	2011-06-30	2011-12-31	2012-06-30	2012-12-31
Bazinės palūkanų normos						
Fed, JAV	0,25	0,25	0,25	1,25	2,25	2,75
ECB, euro zona	1,00	1,00	1,00	1,25	1,75	2,75
Anglijos bankas	0,50	0,50	0,75	1,25	2,25	2,75
Japonijos bankas	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Valiutų kursai						
EUR/USD	1,31	1,30	1,26	1,23	1,18	1,15
RMB/USD	6,70	6,8	6,8	6,6	6,4	6,0
USD/JPY	86	87	90	92	95	100

Šaltinis: Reuters Ecowin ir Swedbank prognozės

Ekonomika atsigauna – metas paspartinti reformų procesą!

	2009	2010	2011p	2012p
BVP augimas, %				
Lietuva	-14,8	0,5	3,0	4,5
Latvija	-18,0	-1,5	3,0	4,2
Estija	-13,9	2,2	4,5	4,5
Švedija	-5,0	4,0	2,4	2,9
Nedarbo lygis, %				
Lietuva	13,7	17,0	15,5	14,0
Latvija	16,9	19,5	17,5	15,5
Estija	13,9	17,8	15,5	12,5
Švedija	8,3	8,5	8,4	8,2
VKI, %				
Lietuva	4,5	1,0	1,0	1,5
Latvija	3,5	-1,2	1,5	2,5
Estija	-0,1	2,6	3,0	3,5
Švedija	-0,3	1,2	2,0	2,7
Einamosios ir kapitalo sąskaitos balansas, % BVP				
Lietuva	7,2	4,2	3,0	2,8
Latvija	12,0	8,6	5,5	3,1
Estija	7,3	6,0	5,3	3,5
Švedija (einamoji sąskaita)	7,2	6,4	6,3	6,4

Šaltinis: Šalių statistikos departamentai ir Swedbank prognozės

Baltijos šalių ir Švedijos ekonomikos pamažu atsigauna: šių metų ekonomikos augimo prognozės tapo optimistiškesnės, o 2011 ir 2012 metams taip pat numatome teigiamą ekonomikos augimą. Šiaurės ir Baltijos regiono valstybių ekonomikos augimo tempai išlieka ypač priklausomi nuo pasaulio ekonomikos atsigavimo. Tuo pačiu metu šio regiono valstybės stengiasi laikytis griežtos fiskalinės politikos ir siekia padidinti konkurencingumą, o tai būtina siekiant sumažinti šių šalių pažeidžiamumą, kurio mastas tapo akivaizdus po pasaulio ekonomikos krizės.

Svarbią įtaką Baltijos šalių ir Švedijos ekonomikų atsigavimui turėjo šių šalių eksporto sektoriai. Tačiau pasaulio ekonomika, dėl besibaigiančių finansinės pagalbos priemonių, o taip pat ir atsargų poveikio susilpnėjimo likusią šių metų dalį ir ateinančius kelerius metus turėtų augti šiek tiek lėčiau. Tuo pačiu eksporto įtaka ekonomikos augimui susilpnės, nors eksportas ir toliau išliks svarbiu augimą skatinančiu veiksniu. Neigiamą poveikį BVP augimui daugelyje Europos valstybių turės dėl didelių valstybės skolų atsiradusi būtinybė sugriežtinti fiskalinę politiką. Nustojus taikyti ekonomikos skatinimo priemones, JAV ir Japonijoje namų ūkiams buvo sunku tapti svarbiausiomis ekonomikos augimo varomosiomis jėgomis. Manome, kad išsivysčiusiose valstybėse ekonomikos augimo tempas išliks lėtas, o prognozuojamu laikotarpiu

pasaulio ekonomikos augimą skatins besivystančios rinkos. Dėl lėto ekonomikos ir kainų augimo išsivysčiusiose valstybėse (arba, netgi defliacijos kaip Japonijoje), centriniai bankai nenoriai kelia bazines palūkanų normas tol, kol fiskalinė politika išlieka pakankamai ekspansyvi. Besivystančiose rinkose išlieka perkaitimo ir aukštos infliacijos rizika, tačiau savo baziniame scenarijuje numatome „švelnų“ šių ekonomikų nusileidimą. Jeigu besivystančios rinkos vystysis pagal šį scenarijų, pagal kurį prognozuojamas šiek pasaulio ekonomikos atsigavimas 2011 m. ir 2012 m., nors lėtesniais tempais.

Prognozuojame, kad Lietuvos ekonomika 2010 m. turėtų išaugti 0,5%. Į eksportą orientuotas pramonės sektorius kelia Lietuvos ekonomiką iš nuosmukio, tuo tarpu vidaus paklausa tebėra silpna, kadangi tiek privačiame, tiek valstybiniame sektoriuje dar reikia gerokai sumažinti išsiskolinimą. Ateinančiais metais sulėtėjus išorinės paklauskos atsigavimui, Lietuvos eksporto sektoriaus augimas sulėtės, tačiau vidaus paklausa, ypač investicijos ir vartojimas, turėtų atsigausti ir tapti pagrindine varomąja jėga, skatinančia ekonomikos augimą. Prognozuojame, kad 2011 m. BVP augs 3%, o 2012 m. – 4,5%. Nedarbo lygis 2012 m. pabaigoje sieks ne mažiau nei 14%. Egzistuoja rizika, kad gyventojams teks brangiau mokėti už elektros ir maisto produktus išaugus šioms kainoms pasaulyje tuo pačiu metu, kai

įsidarbinimo galimybės išliks menkos, o darbo užmokestis geriausiu atveju paaugst tik nežymiai. Svarbiausias tikslas Lietuvai, siekiant įvykdyti Maastrichto kriterijus, yra biudžeto deficito sumažinimas iki 3% BVP 2012 m., todėl biudžeto drausmė ir struktūrinės reformos yra svarbiausi politinės darbotvarkės uždaviniai. Juos įgyvendinti nelengva dar ir dėl to, kad biudžeto deficitas sieks 8% BVP šiais metais. Naujos taupymo priemonės gali susilpninti vidaus paklauską, taip sulėtindamos augimą ir stabdydamos biudžeto konsolidavimą – su šia dilema artimiausiais metais susidurs ne viena Europos šalis.

Latvijos ekonomika jau pradėjo atsigausti, tačiau 2010 m. prognozuojame 1,5% ekonomikos kritimą. Šių metų prognozės yra optimistiškesnės palyginti su balandžio mėn., nors ateinančiais metais ekonomikos augimas bus šiek tiek mažesnis dėl sulėtėjusio pasaulio ekonomikos augimo. Prognozuojame, kad 2011 m. BVP turėtų padidėti 3,5%, o 2012 m. – 4,2%. Prognozuojamąjį laikotarpį darbo jėgos rinka sustiprės nedarbo lygiui kritus nuo beveik 20% šiais metais iki maždaug 15% 2012 m., o tuo pačiu namų ūkių lūkesčiai taps optimistiškesni, o vartojimas padidės. Tačiau svarbiausia varomąja ekonomikos augimo jėga bus eksporto sektorius ir investicijos. Be to, kai kuriuose Latvijos sektoriuose gali pradėti trūkti reikiamos kvalifikacijos darbo jėgos. Kylanti

infliacija yra vienas iš rizikos faktorių, kad 2012 m. nebus įvykdyti Mastroichto kriterijai, siekiant, kad Latvija galėtų prisijungti prie euro zonos 2014 metais. Be to, nors artimiausiais metais vyriausybės skola neturėtų viršyti 60% BVP, biudžeto deficitas tik pamažu artės prie 3%. Iki šiol biudžeto deficitas yra toks, koks planuota, ir panašu, kad Latvijai nereikės skolintis tiek, kiek buvo numatyta TVF/ES remiamoje programoje. Parlamento rinkimai spalio 2 d. gali būti naujų struktūrinių reformų pradžia – šios reformos yra labai reikalingos, siekiant įvykdyti Mastroichto kriterijus.

Estijos ekonomika šiais metais taip pat augs greičiau, nei prognozavome birželio mėn.: BVP augimas sieks 2,2 % (balandžio mėn. prognozavome 1,5% ekonomikos augimą), skatinamas augančios išorinės paklausos ir spartesnio vidaus ekonomikos atsigavimo. 2011 m. ir 2012 m. ekonomika turėtų išaugti 4,5%. Svarbiausi ekonomikos augimą skatinantys veiksniai ateityje bus eksportas ir investicijos, tačiau vartojimas taip pat pradės pamažu augti, nes darbo jėgos rinka ir toliau išliks silpna. Prognozuojamąjį laikotarpį nedarbo lygis sumažės nuo beveik 18% iki maždaug 12%, tačiau iššūkių darbo rinkoje bus nemažai – darbo užmokestis gali pradėti kilti kai kuriuose sektoriuose, kuriuose egzistuoja nepakankama pasiūla, o tuo tarpu infliacijos rizika padidėja vidutiniu laiku. Norint išspręsti nepakankamą pajėgumų problemą, būtina didinti investicijas – šiuo metu pajėgumų stoka yra viena iš rizikų galinčių sulėtinti eksporto augimą. Įvykdžiusi Mastroichto kriterijus, kitų metų sausio 1 d. Estija taps septynioliktąja Europos pinigų sąjungos (EPS) nare. Euro įvedimo poveikis trumpalaikiams ekonominiams pokyčiams

turėtų būti nedidelis, tačiau tiesioginės užsienio investicijos gali išaugti labiau, nei prognozuota. Svarbiausios problemos, kurias teks spręsti valdžios institucijoms, bus susijusios su darbo jėgos rinka, švietimu ir infrastruktūra, nes finansinės veiklos rodikliai yra stiprūs, o subalansuotas biudžetas 2014 m. tikėtina bus pasiektas. Vidutinės trukmės laikotarpiu dėl pajėgumų stokos gali pradėti inflacijos lygis, sumažindamas Estijos konkurencingumą euro zonoje.

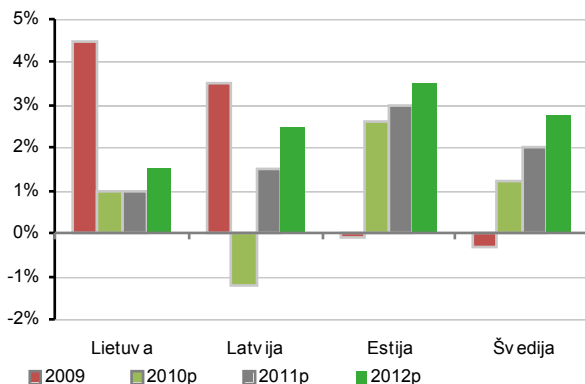
2010 m. pirmoje pusėje Švedijos ekonomika atsigavo, skatinama augančių eksporto apimčių ir stiprios vidaus paklausos, įskaitant namų ūkių vartojimą ir atsargų įtaką. BVP, įvertinus darbo dienų įtaką, šiais metais turėtų išaugti 4%, t.y., mūsų prognozės tapo optimistiškesnės palyginti su balandžio mėn. prognoze. Ekonomikos atsigavimą skatins ir investicijos (ne tik gyvenamųjų namų sektoriuje). Darbo rinka pradeda atsitiesti – užimtumas didėja, o nedarbo lygis per ateinančius kelerius metus turėtų kristi iki 8,2% 2012m., tačiau jaunimo nedarbo lygis išliks aukštas. Ateinančius ketverius kadencijos metus darbo rinkos problemos vyriausybei taps svarbiausiu iššūkiu. Tvirta valstybės finansų padėtis leidžia tikėtis papildomų finansinės paramos priemonių (pagrindinė priemonė, mūsų nuomone, bus pajamų mokesčių mažinimas, siekiant didinti darbo jėgos pasiūlą). Sulėtėjus išorinės paklausos augimui, Švedijos eksportas 2011 m. ir 2012 m. augs lėčiau. Švedijos centrinis bankas Riksbank toliau kels bazinę palūkanų normą, kuri 2012 m. pabaigoje turėtų pasiekti 3%, todėl įsiskolinę namų ūkiai turėtų tapti atsargesni ir pradėti pamažu mažinti vartojimą. BVP augimas 2011 m. sulėtės iki 2,4%, o 2012 m., išaugus eksporto apimtims,

lėtesnį vartojimo augimą turėtų kompensuoti grynojo eksporto poveikis – BVP padidės 2,9% (įvertinus darbo dienų skaičių).

Tolimesnei Baltijos šalių ir Švedijos ekonomikų raidai didelę įtaką turės pasaulio ekonomikos pokyčiai. Net jeigu manome, kad pakartotino pasaulio ekonomikos nuosmukio rizika sumažėjo, išlieka gan didelė lėtesnio augimo, o gal net defliacijos rizika JAV ir Europos šalyse. Tačiau žaliavų kainos toliau kils dėl tebeaugančios paklausos besivystančiose rinkose, nors ne taip sparčiai kaip 2009 metais. Didesnės importo kainos ir pajėgumų trūkumo poveikis darbo jėgos rinkai inflacijos pavojų gali padidinti labiau, nei prognozuojame. Darbo rinka ir valdžios sektoriaus finansai yra pagrindinė mūsų prognozių rizika, ypač Lietuvoje ir Latvijoje, kurios siekia tapti EPS narėmis 2014 metais.

Šiaurės ir Baltijos regionas susiduria ir su vidutinės trukmės ir ilgojo laikotarpio problemomis. Globalizacija didina konkurenciją, todėl būtina sugebėti pritraukti kapitalą, darbo jėgą ir naujas idėjas, siekiant gerinti verslo sąlygas ir didinti verslumą. Reikės toliau gerinti infrastruktūrą, kartu atsižvelgiant į klimato pokyčius, tobulinti švietimo sistemas ir įvertinti demografinę padėtį, kuri daro vis didesnę poveikį darbo jėgos rinkai, socialinio aprūpinimo sistemoms ir fiskalinei padėčiai nacionaliniu bei savivaldybių lygmeniu. Mokesčių sistemų, atsparių globalizacijai ir demografiniams pokyčiams, kūrimas šio regiono vyriausybėms bus vienas iš svarbiausių uždavinių.

Vidutinė metinė infliacija



Šaltinis: Nacionalinės statistikos ir Swedbank prognozės

Lietuva: pirmieji žingsniai ilgu ir vingiuotu atsigavimo keliu

	2008	2009	2010p	2011p	2012p
BVP augimas, %	2,8	-14,8	0,5	3,0	4,5
BVP, mln. LTL	111 190	92 016	93 124	96 876	102 754
VKI vidutinis augimas, %	10,9	4,5	1,0	1,0	1,5
Nedarbo lygis, %	5,8	13,7	17,0	15,5	14,0
Vidutinis metinis realus neto atlyginimo augimas, %	10,1	-7,2	-5,0	0,0	2,5
Prekių ir paslaugų eksporto augimas, %	25,5	-25,2	22,7	12,0	9,5
Prekių ir paslaugų importo augimas, %	18,9	-35,8	23,0	11,2	9,4
Prekybos ir paslaugų balansas, % BVP	-10,9	-0,7	-1,0	-0,5	-0,5
Einamosios sąskaitos balansas, % BVP	-11,9	3,8	1,2	0,0	-0,2
Einamosios ir kapitalo sąsk. balansas, % BVP	-10,1	7,2	4,2	3,0	2,8
TUI įplaukos, % BVP	3,9	0,9	1,0	1,5	2,0
Bendras įsiskolinimas užsieniui, % BVP	71,6	86,5	89,0	85,0	82,0
Valdžios sektoriaus balansas, % BVP	-3,2	-8,9	-8,0	-6,0	-3,0
Valdžios sektoriaus bendroji skola, % BVP	15,6	29,5	38,0	42,0	43,0

Šaltinis: Swedbank prognozės

Antrojo ketvirčio BVP rezultatai patvirtino, kad Lietuvos ekonomika atsigauja: ekonomika išaugo 3,2%, palyginti su pirmuoju ketvirčiu (įvertinus sezoninį ir darbo dienų skaičių), o metinis BVP augimas siekė 1,3%, tai yra, pirmą kartą po 2008 m. trečiojo ketvirčio tapo teigiamas. Nors po silpnų pirmojo ketvirčio rezultatų tikėjomės spartaus BVP augimo, antrojo ketvirčio rodiklis vis dėlto viršijo mūsų lūkesčius. Ekonomiką iš nuosmukio ir toliau traukė į eksportą orientuotas pramonės sektorius, kurio rezultatai palaipsniui gerėjo nuo 2009 m. rudens dėl paklausos augimo ES valstybėse. Tuo tarpu vidaus paklausa ir toliau išliko silpna. Nepaisant antrojo ketvirčio rezultatų, pirmąjį pusmetį ekonomikos kritimas siekė 0,7%, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu.

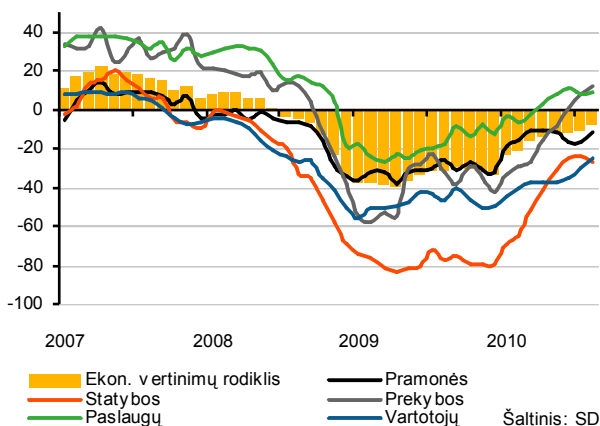
Manome, kad ketvirtiniai ekonomikos augimo tempai antrąjį metų pusmetį šiek tiek susilpnės. Pirmą, nors eksportas liks svarbiausia varomąja ekonomikos augimo jėga, nenumatome reikšmingo apimčių padidėjimo, palyginti su pirmuoju šių metų pusmečiu. Namų ūkių vartojimas ir investicijos taip pat atsigaus negreitai. Nors vartotojų pasitikėjimas palaipsniui stiprėjo nuo praėjusio rudens, dėl didelio nedarbo lygio ir neaugančių pajamų, vartotojai išlieka atsargūs. Vieninteliu svarbiu investicijų šaltiniu šiais metais išlieka ES lėšos, kurios dėl administracinių ir kitų kliūčių taip pat įsivainamos lėčiau, nei buvo planuota. Kad prasidėtų tvarus privataus sektoriaus investicijų atsigavimas, reiktų, kad gerokai sumažėtų šalies ekonominės rizikos suvokimas ir (arba) dar labiau sumažėtų turto kainos. Atsargų kūrimas turėtų teigiamą poveikį

BVP augimui artimiausius ketvirčius, tačiau jo indėlis į BVP augimą per artimiausius ketvirčius sumažės.

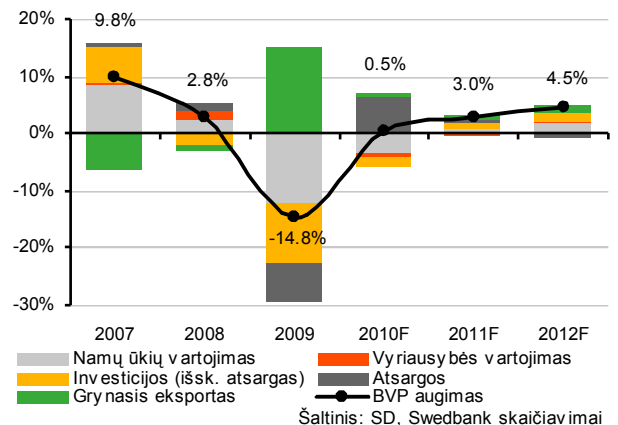
Manome, kad Lietuvos ekonomika šiais metais turėtų išaugti 0,5% (balandžio mėn. prognozavome 2% ekonomikos nuosmukį). Geresni nei tikėtasi pokyčiai antrajame ketvirtyje ir spartesnis pasaulio ekonomikos augimas šioms metams turėjo įtakos Lietuvos ekonomikos augimo prognozės pokyčiui. Panašiai, kaip ir pirmoje metų pusėje, ekonomikos atsigavimas likusią šių metų dalį toliau priklausys nuo eksporto atsigavimo. Vidaus paklausa išlieka silpna – šioms metams prognozuojame neigiamą jos augimą.

Prognozuojame, kad 2011 metais ekonomika turėtų išaugti 3% dėl teigiamo

Ekonominių vertinimų rodiklis



BVP augimo sudėtinės dalys



grynojo eksporto poveikio ir lėto vidaus paklausos atsigavimo. Atsargų kūrimas taip pat turės teigiamą poveikį BVP augimui, tik mažesniu mastu, palyginti su 2010 metais, nes spartus atsargų atkūrimo laikotarpis jau beveik baigėsi. Palyginti su mūsų balandžio mėnesio prognoze, manome, kad kitais metais vyriausybės vartojimas kris mažiau, o investicijos atsigaus šiek tiek lėčiau. Nežiūrint pagerėjusių eksporto ir importo augimo perspektyvų šiais metais, kitų metų prognozė lieka tokia pati, kaip balandžio mėn. dėl pesimistiškesnių pasaulio ekonomikos prognozių. 2012 m. ekonomika toliau augs 4,5%, grynajam eksportui toliau skatinant BVP augimą, o namų ūkių vartojimui ir investicijoms taip pat tampant svarbesniais ekonomikos augimą skatinančiais veiksniais.

Ekonomika ir toliau išliks priklausoma nuo eksporto rinkų raidos, todėl yra rizika, kad Lietuvos ekonomika vystysis pagal pesimistiškesnį arba optimistiškesnį scenarijų priklausomai nuo užsienio šalių augimo. Užsitęsęs vidaus paklausos, ypač namų ūkių vartojimo, atsigavimas yra rimtas iššūkis, su kuriuo susiduria Lietuvos ekonomika prognozuojamuoju laikotarpiu. Net ir tie vartotojai, kurie mažiau nukentėjo nuo ekonomikos nuosmukio, iki šiol yra labai atsargūs ir nenoriai didina išlaidas. Šiais metais toliau didėjo bedarbių - antrajame ketvirtyje nedarbo lygis pasiekė 18,3%. Nors darbo užmokesčio mažinimas sustojo, tačiau darbo užmokesčio padidėjimas prognozuojamuoju laikotarpiu bus labai nežymus. Be to, namų ūkių vartojimą gali riboti griežta valdžios išlaidų politika, kurio tikslas pasiekti 3% BVP biudžeto deficitą 2012 metais.

Spartus eksporto augimas sulėtės

Pirmoje metų pusėje eksporto apimtys atsigavo sparčiau, nei prognozavome dėl

tvaraus paklausos didėjimo ES šalyse. Remiantis geresniais nei tikėtasi eksporto rezultatais pirmoje metų pusėje ir tuo, kad pagrindinių eksporto rinkų ES (ypač Vokietijos, Švedijos ir kt.) prognozės tapo optimistiškesnės, 2010 m. eksporto atsigavimas bus spartesnis, nei buvome numatę balandžio mėn. prognozeje. 2010 m. eksportas turėtų išaugti 10,5% (vietoj balandžio mėnesį prognozuotų 4,5%) įvertinus kainų pasikeitimų įtaką. 2011 m. ES valstybių atsigavimas turėtų susilpnėti, o tuo pačiu spartus eksporto augimas šiais metais turėtų sulėtėti, t.y. eksporto augimas sieks 6,5% įvertinus kainų pasikeitimų įtaką.

Iki šiol eksporto atsigavimą lėmė tradiciniai gamybos sektoriai, sukuriantys mažą – vidutinę pridėjamąją vertę, tokie kaip chemijos produktų, plastiko gaminių, o taip pat popieriaus ir medienos sektoriai. Ypač pastebimai atsigavo transporto paslaugų sektorius, net įvertinus ir mažos 2009 m. palyginamosios bazės efektą. Šis sektorius buvo labai atsparus nuosmukiui, nepaisant kai kurių nepalankių veiksnių, įskaitant ir išlaidų padidėjimą dėl didesnių kuro kainų šių metų pradžioje.

Dėl kol kas trumpo ekonomikos atsigavimo laikotarpio didesnio produktų ir eksporto rinkų diversifikavimo ir perėjimo prie aukštesnę pridėtinę vertę sukuriančios gamybos kol kas dar nepastebima. Tačiau yra tam tikrų požymių, rodančių, kad tai jau vyksta: Lietuvos eksporto bendrovės pradėjo atrasti naujas eksporto rinkas Pietryčių Azijoje ir Afrikoje. Kadangi besivystančios rinkos, kaip tikimasi, turėtų skatinti pasaulio ekonomikos atsigavimą bent jau artimiausioje ateityje, jų be abejo, negalima ignoruoti. Tačiau produktų diversifikavimui ir ypač perėjimui prie aukštesnės pridėtinės vertės produktų gamybos reikia daugiau laiko – manome, kad kai kurie tokių struktūrinių pokyčių požymiai ekonomikoje išryškės tik po kelerių metų. Vyriausybė sustiprino

pastangas pritraukti „tinkamas“ investicijas į didesnę pridėtinę vertę sukuriančius sektorius, ypač IT paslaugų sektoriuje, ir siekia skatinti universitetų ir įmonių bendradarbiavimą mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos srityje, o tai gali šiek tiek paspartinti šį procesą.

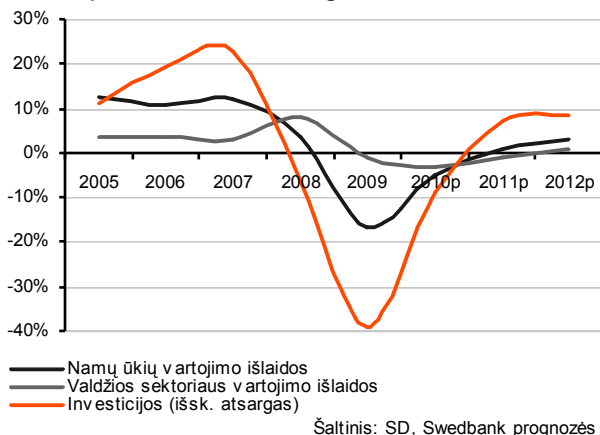
Importą šiais metais pirmiausia skatino eksporto augimas. Dėl šios priežasties taip pat padidinome savo importo augimo prognozę ir manome, kad importas šiais metais padidės 8,8% įvertinus kainų pasikeitimų įtaką vietoj balandžio mėn. prognozuotų 5%. 2011 m. importo augimas sulėtės iki 5%. Ateinančiais metais importas taip pat turėtų priklausyti nuo eksporto augimo, tačiau namų ūkių vartojimo poveikis jam pamažu didės. Šiais ir ateinančiais metais grynojo eksporto poveikis BVP augimui turėtų išlikti teigiamas.

Prognozuojame, kad Lietuvos einamosios sąskaitos perviršis sudarys 1% BVP šiais metais, o 2011 m. einamoji sąskaita bus subalansuota. 2012 m. galima tikėtis nedidelio deficito dėl namų ūkių vartojimo atsigavimo ir dėl to, kad per nuosmukio laikotarpį ir kelerių metų ypač sumažėjusios užsienio investicijos vėl turėtų pradėti atsigaivinti.

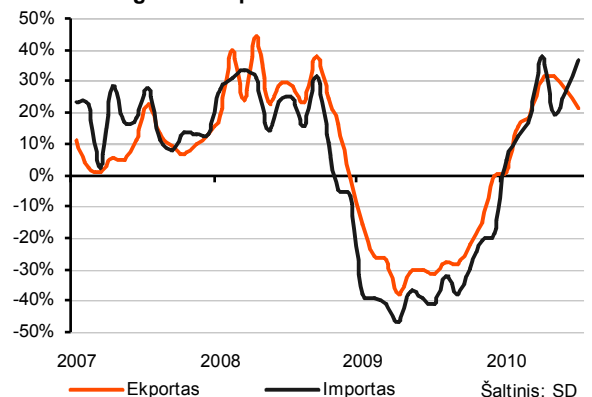
Investicijų dar laukiame

Po sėkmingo valstybės finansų stabilizavimosi, šalies ekonominių sąlygų rizikos vertinimas pagerėjo, tačiau investicijų dar reikės palaukti. Balandžio mėn. prognozavome, kad kapitalas pradės augti ir kreditavimo sąlygos taps palankesnės šių metų pabaigoje/ateinančių metų pradžioje. Ši mūsų prognozė liko nepakitusi – iš esmės investicijos turėtų pradėti gerėti 2010 m. pabaigoje arba 2011 m. pradžioje. Nors antrajame ketvirtyje, palyginti su pirmuoju, investicijos (išskyrus atsargas) padidėjo, pagrindinė gana didelio jų

Vidaus paklausos metinis augimas



Prekių ir paslaugų eksportas ir importas, metiniai augimo tempai



augimo priežastis yra žema pirmojo ketvirčio palyginimo bazė, o absoliučios investicijų (išskyrus atsargas) apimtys tebėra mažesnės, palyginti su bet kuriuo 2009 m. ketvirčiu.

Pagrindinė prognozuojamo lėto atsigavimo priežastis yra ta, kad bendrovės vis dar stengiasi sumažinti išskolinimus ir vengia skolintis plėtrai (investicijas stabdo ir pertekliniai įmonių pajėgumai, ir tai, kad įmonės nėra visiškai užtikrintos tiek dėl tvaraus pasaulio ekonomikos, tiek dėl vidaus rinkos atsigavimo). Be to, nors turto kainos krito, investuotojai, ypač užsienio kapitalo įmonės, jas vis dar laiko aukštomis. Prognozuojame, kad šiais metais bendras pagrindinio kapitalo formavimas sumažės ne 3,5%, kaip prognozuota balandžio mėnesį, o 9%. 2011 m. investicijos augs taip pat lėčiau, t.y. 7% vietoj anksčiau prognozuotų 8%.

Spartesnės ES struktūrinių fondų paramos, kuri yra svarbiausias investicijų šaltinis ir vienintelis išsigelbėjimas kai kurioms įmonėms, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms, įsivainavimo tempai atsilieka nuo plano. Iki šiol įmonėms buvo skirtas vidutiniškai vienas trečdalis planuotų lėšų, todėl ekonomikos skatinimo plano poveikio ekonomikos augimui nesiryžtame vertinti teigiamai. Senos statybos gyvenamųjų namų rajonų renovacija taip pat visiškai sustojė – šiuo metu vyriausybė svarsto galimybę pradėti renovacijos procesą be namų savininkų sutikimo ir (arba) taikyti sankcijas namų savininkų bendrijoms, kurios atsisako pradėti šį procesą.

Per pirmuosius du šių metų ketvirčius atsargos sparčiai augo, nes bendrovės sparčiai papildė savo atsargų, sumažėjusių per ekonomikos nuosmukį, sustabdžius gamybą, apimtis. Šis procesas pirmoje šių metų pusėje turėjo didelės įtakos BVP augimui (poveikis siekia apie 8 procentinius punktus metiniam BVP

augimo tempui). Šis veiksnys turėtų ir toliau turėti teigiamą poveikį ekonomikos augimui, tik nuo šiol gerokai silpnėsi.

Darbo rinka išlieka silpna

Antrajame šių metų ketvirtyje nedarbo lygis pakilo net iki 18,3% ir buvo 0,2% aukštesnis nei pirmajame ketvirtyje. Užimtumas toliau sparčiai mažėjo, o ilgalaikė bedarbystė didėjo, atspindėdama nuolatinių dirbančiųjų skaičiaus mažėjimą, pavyzdžiui, statybos sektoriuje, ir užsitęsusių ekonomikos nuosmukį. Tačiau manome, kad nedarbo lygis pasiekė aukščiausią tašką ir turėtų pradėti po truputį mažėti pradedant trečiuoju metų ketvirčiu. Dėl šiek tiek blogesnių nei prognozuota pokyčių pirmoje metų pusėje pakeitėme savo prognozę ir manome, kad nedarbo lygis šiais metais bus ne mažesnis kaip 17% (balandžio mėn. prognozavome 16%). Ateinančių metų pradžioje darbo vietų skaičius turėtų pradėti po truputį didėti. Dėl numatomos didelės emigracijos bangos bei augančio nusivylusių ir jau nebeieškančių darbo darbuotojų skaičiaus, kitais metais nedarbo lygio statistiniai duomenys turėtų pagerėti - nedarbo lygis iš lėto sumažės iki 15,5%.

Mūsų nuomone, artimiausioje ateityje valstybei teks lemiamas vaidmuo gerinant padėtį darbo rinkoje. Vyriausybė ėmėsi tam tikrų priemonių, kurios gali padidinti darbo rinkos lankstumą ir apsaugoti labiausiai pažeidžiamas jos grupes. Lankstesnis kai kurių privilegijų taikymas, tokių kaip pranešimo apie atleidimą iš darbo laikotarpis, palengvina įmonių restruktūrizaciją ir mažina jos išlaidas. Ypač palankiai vertinamas sprendimas leisti sudaryti laikinąsias dviejų metų darbo trukmės sutartis. Įmonės, ypač mažosios ir vidutinio dydžio įmonės (MVI) greičiausiai labai atsargiai didins darbuotojų skaičių, todėl joms reikia didesnio lankstumo darbo rinkoje, kad

prireikus galėtų lengvai įgyvendinti būtinas restruktūrizavimo priemones. Nuo šių metų balandžio mėn. įmonės, priimančios į darbą jaunas žmones, gauna subsidijas, kurios bus teikiamos dvejus metus. Vyriausybė taip pat remia persikvalifikavusių asmenų, baigusiu kursų, įdarbinimą ir vykdo atitinkamą darbuotojų išlaikymą darbe skatinančias programas.

Prognozuojame, kad šiais metais realusis darbo užmokestis kritimas bus apie 5%, o kitais metais nominalų 1% atlyginimų augimą padengs tokio pat dydžio infliacija. Šių metų antrajame ketvirtyje darbo užmokestis jau nebemažėjo, kaip ir buvome prognozavę – tai gera žinia, turint omeny ypač silpną vidaus vartojimą, tačiau vis dėlto verčia abejojti, ar šalies konkurencingumas buvo iš tikrųjų atkurtas.

Manome, kad namų ūkių vartojimo išlaidos šiais metais turėtų kristi 5%, o ateinančiais metais padidėti tik nežymiai - apie 1%. Tam įtakos turės išaugęs užimtumas ir gerėjantys lūkesčiai. Atsigavus pramonės veiklai šiais metais turėtų padidėti darbo vietų skaičius, o tuo pačiu šiek tiek ir vartojimas, tačiau pastarasis geriausiu atveju pradės augti tik metų gale. Net ir tada atsigavimas bus labai silpnas. Išlaidas nenoriai didina net ir tie, kurie nenukentėjo nuo recesijos. Vyraujanti nenorą didinti išlaidas geriausiai patvirtina tas faktas, kad gyventojų indėlių apimtys pasiekė aukščiausią lygį, o paskolų apimtys palaipsniui, bet stabiliai mažėja.

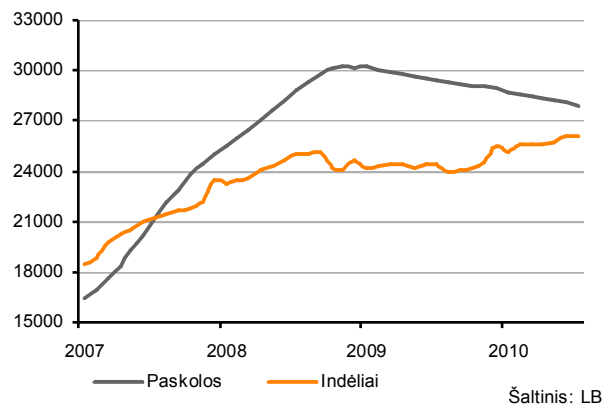
Kainų augimas pavojaus nekelti

Vartotojų kainų infliacija jau ilgą laiką nebėra susirūpinimo objektas. Silpna vidaus paklausa dar kurį laiką toliau ribos kainų kilimą. Didžioji infliacijos dalis bus importuojama. Per šiuos metus kainų kilimą skatino pasaulinių kainų

Darbo rinka



Namų ūkių paskolos ir indėliai, likučiai mln. LTL



(pavyzdžiui, naftos) pokyčiai pirmoje šių metų pusėje; teigiamą poveikį turėjo liepos mėnesį padidinti dujų tarifai gyventojams, o ši rudenį numatomas maisto produktų kainų kilimas nesudarys sąlygų defliacijai antroje šių metų pusėje. 2011 m. pradžioje kainas turėtų šiek tiek kilstelėti akcizų cigaretėms ir dyzeliui padidinimas, kuris infliaciją padidins apie 0,2 procentiniais punktais. Kadangi infliacijos pokyčiai iki šiol buvo tokie, kaip prognozavome, nekeitėme balandžio mėn. prognozių, t.y. manome, kad vartotojų kainos 2010 m. ir 2011 m. padidės 1%, o 2012 m. – apie 1,5%. Defliacijos rizika išlieka labai maža – vidaus paklausa išlieka silpna, tačiau ji palaipsniui turėtų pradėti atsigausti, o tuo pačiu ir kainos turės šiek tiek daugiau erdvės paaugti.

Valstybės išlaidų padidėjimas artimiausiais metais menkai tikėtinas

Nekeitėme prognozių ir manome, kad 2010 m. biudžeto deficitas sieks 8% BVP. Dėl konservatyvaus biudžeto planavimo mokesčių pajamos iki šiol buvo didesnės, nei planuota; kita vertus, tai šiek tiek padidina riziką, kad ateinančiais metais vyriausybės išlaidos gali išaugti labiau nei reikia – to reiktų ypač vengti, ypač turint omeny tai, kad pajamos šiais metais ir toliau mažėjo.

Kita vertus, vyriausybė atrodo yra tvirtai nusiteikusi 2011 m. patvirtinti dar vieną griežto taupymo biudžetą, tačiau rengiant šį leidinį tikslūs 2011 m. biudžeto planai

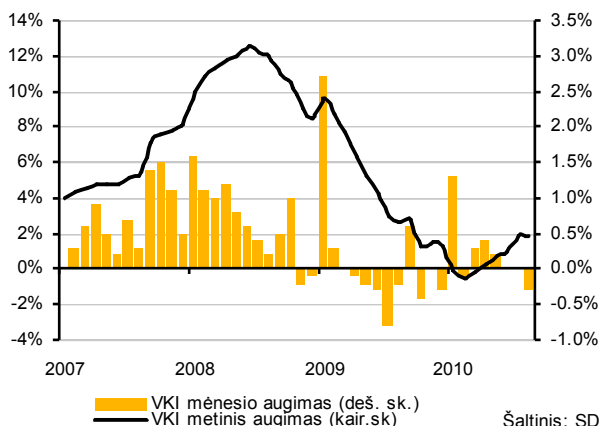
dar nebuvo aiškūs. Aišku tik tiek, kad cigarečių ir dyzelio akcizai bus didinami pagal ES reikalavimus; pajamų mokesčiai arba PVM tarifai vargu ar keisis, tačiau gali būti, kad bus įvestas nekilnojamojo turto mokestis. Reikšmingi išlaidų karpymai yra mažai tikėtini, pvz., darbo užmokestis valstybės sektoriuje neturėtų būti sumažintas. Tačiau vyriausybę aprūpinančios įmonės taip pat gali tikėtis jei ne reikšmingai palankesnių, tai tikrai nebe blogėjančių sąlygų viešųjų pirkimų srityje ateinančiais metais.

Vyriausybė šiais metais ir toliau sėkmingai skolinosi atviroje rinkoje, palaipsniui mažėjant skolinimosi kainai dėl sėkmingų griežto taupymo priemonių, patvirtintų šių metų pradžioje ir bendro rizikos vertinimų sumažėjimo visų ES valstybių narių atžvilgiu. 2010 m. birželio mėn. pabaigoje centrinės vyriausybės skola išaugo iki 31,6 mlrd. litų arba 33,7% BVP, prognozuoto 2010 metams, o tai atitinka mūsų numatytas tendencijas. Turime pripažinti, kad egzistuoja tam tikra rizika, kad biudžeto taupymo priemonės nebus tokios griežtos, kokios šiuo metu planuojamos dėl artėjančių rinkimų 2012 metais. Tačiau manome, kad net ir esant tam tikro išlaidų padidėjimo galimybei, ši vyriausybė svarbiausiu savo nuopelnu laiko viešųjų finansų stabilizavimą, todėl retorikos pasikeitimas ir reikšmingas išlaidų didėjimas yra menkai tikėtini. Atsižvelgdami į griežto taupymo programą, kuri buvo vykdoma nuo pat vyriausybės darbo pradžios, nekeičiame savo prognozių ir manome, kad valstybės

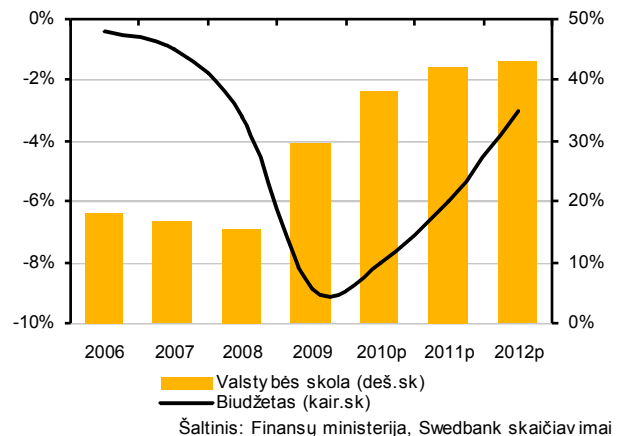
skola prognozuojamąjį laikotarpį neturėtų viršyti 42% BVP.

Siekdama padidinti biudžeto pajamas jei ne trumpuoju, tai bent vidutiniuoju laikotarpiu, vyriausybė nutarė pradėti restruktūrizuoti valstybės valdomas įmones energetikos, miškininkystės, transporto ir kituose sektoriuose, kurios, kaip teigiama, iki šiol buvo valdomos ypač neefektyviai. Valstybės valdomas turtas ne tik neuždirba jokių pajamų, bet priešingai, valstybė savo kontroliuojamas įmones yra priversta subsidijuoti. Pasak vyriausybės, valstybės turtas šiuo metu siekia 17,3 mlrd. Lt, t.y., kiekvienam Lietuvos piliečiui tenka apytiksliai po 5,600 Lt., o šių įmonių veiklai tapus efektyvesnei, būtų įmanoma per metus į biudžetą surinkti apie 1,5 mlrd. Lt dividendų (arba 750 Lt kiekvienam Lietuvos piliečiui). Nors kol kas tolimesni šio plano žingsniai nėra aiškūs, valstybės įmonėms numatomi taikyti tokie patys standartai, kaip ir privačioms bendrovėms: bus siekiama skaidresnio jų valdymo, ir bus stengiamasi įmones atitraukti nuo politinės įtakos. Mes pritariame šiam planui ir jo tikslams. Manome, kad efektyviai valdomos įmonės ne tik taptų pilnavertėmis rinkos dalyvėmis bei papildytų valstybės biudžetą, bet įmonių listingavimas vertybinių popierių rinkoje pagerintų Lietuvos kapitalo rinkos likvidumą. Tuo pačiu Lietuvos kapitalo rinka taptų patrauklesnė užsienio investuotojams ir tuo pačiu prieinamesnė vietinėms įmonėms, siekiančioms pritraukti kapitalą.

Vartotojų kainų infliacija



Valstybės finansai, % BVP



Kontaktai:

"Swedbank" Ekonomikos analizės departamentas

Švedija

Cecilia Hermansson	Vadovas	+46 8 5859 1588	cecilia.hermansson@swedbank.se
Jörgen Kennemar	Vyriausiasis makroekonomikos analitikas	+46 8 5859 1478	jorgen.kennemar@swedbank.se
Magnus Alvesson	Vyriausiasis makroekonomikos analitikas	+46 8 5859 3341	magnus.alvesson@swedbank.se

Lietuva

Lina Vrubliauskiene	Vyriausioji makroekonomikos analitikė	+370 5 268 4275	lina.vrubliauskiene@swedbank.lt
Ieva Vyšniauskaitė	Vyresnioji makroekonomikos analitikė	+370 5 268 4156	ieva.vysniauskaite@swedbank.lt

Latvija

Mārtiņš Kazāks	Vadovas	+371 67 445 859	martins.kazaks@swedbank.lv
Dainis Stikuts	Vyriausiasis makroekonomikos analitikas	+371 67 445 844	dainis.stikuts@swedbank.lv
Lija Strašuna	Vyriausioji makroekonomikos analitikė	+371 67 445 875	lija.strasuna@swedbank.lv

Estija

Maris Lauri	Vyriausioji makroekonomikos analitikė	+372 6 131 202	maris.lauri@swedbank.ee
Elina Allikalt	Vyresnioji makroekonomikos analitikė	+372 6 131 989	elina.allikalt@swedbank.ee
Annika Paabut	Vyresnioji makroekonomikos analitikė	+372 6 135 440	annika.paabut@swedbank.ee

Sutrumpinimai:

ECB - Europos Centrinis Bankas

ES - Europos Sąjunga

EBPO - Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

FM - Finansų ministerija

GKI - gamintojų kainų indeksas

LB - Lietuvos Bankas (centrinis bankas)

PIIGS – Portugalija, Airija, Italija, Graikija, Ispanija

SD - Lietuvos statistikos departamentas

SVKI - suderintas vartotojų kainų indeksas

TUI - tiesioginės užsienio investicijos

VKI - vartojimo kainų indeksas

© Visos teisės priklauso „Swedbank“, 2010. Šioje ataskaitoje esanti informacija yra konfidenciali ir skirta išimtinai tik „Swedbank“ klientų, kuriems ši informacija pateikta, naudojimui. Informacijos kopijavimas, atgaminimas, citavimas, skelbimas bet kokia forma ar siuntimas tretiesiems asmenims be „Swedbank“ sutikimo draudžiamas. Priimdami šią ataskaitą Jūs sutinkate su aukščiau išvardintais apribojimais.

Informacija apie tai, kiek akcijų „Swedbank“ turi ataskaitoje minimose bendrovėse, taip pat informacija apie „Swedbank“ priklausančias įmones bei institucijas, prižiūrinčias kiekvieną tokią įmonę, ar bet kokia kita su tokiomis įmonėmis susijusi informacija pateikiama internetinėje svetainėje www.swedbank.lt.

Asmenys, negalintys pasiekti nurodytos internetinės svetainės, gali susisiekti su atitinkamais analitikais, nurodytais šiame ataskaitos puslapyje.
